

Nro. 49.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben, Kedden Decembernek 16-dik napján
1800-ik esztendőben.*

Hadi Történetek.

A' hadi környülállásoknak jelen való állapottokról; ezeket adatta ki mostan a' Bétsi Fő Hadi Cancellaria :

János ö K. Fő Hertzegsége minekutánna Trostburgba rendelte volna által a' maga fő hadi szállását, e. h. 8 dikáné uja onnét, hogy már az egész tábor oltalmazó hadi lineában vagyon az Inn vize mellett; már a' Mühlendorfi Krayburgi és Wasserburgi híd fedező lántzók is katonasággal vannak meg-rakattatva; és ez szerént, az ezen vizek oltalmaztatására meg-kivántató minden kértületek, meg-tétettek.

„Az utolsó (u. m. 3-dik Decembéri) verekedéstől fogva egész 8-dikig, tsendességben vólt az ellenség, tsak éppen egy szakaizza láttatott *Mas-sing* felé mozgásban lenni; ezt pedig a' Gen. *Me-éséry* alatt lévö csoportunk tartja szemmel; melyre nézve ö, az *Inn* vizének bal partján *Birnbach* mellett félszelte-meg magát, és ott szándékozik mind addig maradni, míg a' környéállások ezen csoportunknak is a' viz' jobb partjára való által jövésit szükségessé nem tezik.

„A' *Tyrolisi* passusokonn, mint ö Fő Hertzegsége meg-jegyzi, még eddig semmi fontos történetek nem adták elo magokat.

„Olosz országból azt jelenti Lov. Gen. Gróf *Bellegarde*, hogy *Schustek* Generálist *Ferrarából* oly rendeléssel ködötte légyen ki, hogy *Offensiv Demonstratziókat*, az az, olyan mozdulásokat tegyen, mintha az ellenségre rontani szándékozna. Gen. *Schustek* tehát a' *Panaró* bal partján *Bondénót* el-foglalta, és az ellenséget, midön ez annak vizszá vételére ismét meg jelent vólna, vizszá verte.

„Ennek felette *Figaroló* mellett is által köldött Gen. *Schustek* ja' *Lattermann* Regementjéből két Kompániákat, és ott *Stellarát* 's *St. Vagggiót* el foglaltatván, egyfersmind a' *Panaróval* való közösülést is helyre állította egy repülő hid által.

„Az ellenség egyéb aránt a' maga föbb etével még miad a' *Chiesa* mejjékin tartózkodik, és a' tartalék csoportja *Bresciának* környékeinn fekszik. — „A' mi népünk pedig olyan fenyegetödzö lineában áll a' *Mincio* mellett, hogy a' miatt az ellenség mind azokat a' csoportjait, a' melyeket *Déli Olosz* ország felé már izéljel köldözte vólt, annyira öfzse gyülyteni jónak találta, hogy már *Toskánát* is tsak nem egészszen odta hagyta.

Elegyes Levelek.

Lipszéből, 28. Nov. — „Hozzánk tsudálatos tudósítások érkeztenek tegnap *Berlinből*. A' Prusus Udvarnál lévő Anglus Minifter jelentést tett az ugyan ott lévő Orosz Követnek, hogy ő, mivel az Orosz Udvar minden véle való egyéb közösülés útját Angliánakfélbe szakasztot a, ezt a' módot valófzította legyen néki az Anglus Udvar' nevében jelenteni, hogy: az Anglus Király nagy megilletődélsei értette, az Anglus hajóknak az Orosz kikötőhelyekben való bé-tiltattatódásokat, és hogy az Orosz Udvar minden igyekezettel egy *Anglia* ellen való *Eszaki Coalitziónn* dolgozzék. Az Anglus Udvarnak ily környülállások között nints egyebet mit tenni, hanem tsak az erő ellen erőt fordítani, és hafznát venni azon fegyvernek, melyet az Isteni Gondviselés réa' bizott. Hasonló nyilatkoztatás tétetett a' *Swéd* és *Dánus* Udvaroknak is. Végezetre kéri az Anglus Követ az Orosz Követet, hogy ezen nyilatkoztatást küldje el a' maga Udvarához.

Lord Nelson, a' Lord S. Vincent Admirális vezérlése alatt lévő Anglus nagy flottán, commandírozni fog, és azon Sz. József nevezetű, 112 ágyus hajót választotta magának Admirálsi hajójúl, a' melyet ő, 3 esztendővel ennekelötte a' S. Vicenti hegy foknál történt tengeri tsatában a' Spanyoloktól vett el. — L. Nelsont igen betsüllü a' tengeri dolgokra ügyelő Anglus minifter Lord Spencer, 's gyakran ülteti őtet maga asztala mellé. Az Admirál Keith flottáján lévő *Abercrombie* és *Pulteney* Generálok vezérlése alatt lévő Anglus hadi seregek Nápolyba szándékoznak ki szállani, 's a' Nápolyi seregekkel együtt fognak a' Toskánai N. Herczegségben lévő Francziák ellen hadakozni. — A' 9-ik Novemberi tengeri szélvezek által megrontatott Hollándiai tölteseknek megigazitására lok ezer forint kívántatik. — Han-

nóverai Vál. Fejedelemségben is igen szűk és drága az élet, azért minden ezen tartományban lakó pálinka főzőknek hittel kellett arra kötelezni magokat, hogy ők csak a' külső tartományokból oda vitetendő rozsból főgnak pálinkát főzni. — A' *Hohentwiel*i erős várnak széllyel hányatott kövei rész szerént az Ország útnak megjobbitására, rész szerént a' *Scha'fhausen* mellett építendő híd hídnek készítésére fognak fordíttatni. — Az *Ingolstadt*i erősség már egészlen, az *Ulma*i nagyobb részent le vannak már rontatva. *Geneva* városában, 9 hólnaptól fogva sok gyermek meg holt a' him'öben. — *Mergentheim*ből sok pénzrel meg rakott szekerek mentek *Stralsburg*ba. — A' *Wü zburgi* *Commendans*nak erős parantsolat adódott az eránt, hogy ha ottrom alá rekeztének azon várost a' franczák, utolsó emberig védelmezze magát. — Gen *Kosciusko*, a' ki sokáig nyomta a' beteg ágyat, még most is *Páris*ban van.

Bremából ezt írják November 27 ik napján: A' *Prufzszus* katonái ezen *Liholyannak* 23 iken mentek be *Cuxhavenbe*, a' kik 1500 gyalog, egy escadron lovas emberből, és egynéhány ágyukból állottak. *Mingyárt* akkor elbatsátották a' *Hamburgi* öröz katonaságot, 's el foglalták posztyaikat; hanem arra kötelezték magokat, hogy sem *Előjáróikban* semmi változást nem tesznek, és a' kereskedést sem fogják meg akadályoztatni. — Az ott vólt *Anglus* hajók és fregátok *mingyárt* akkór hadi rendbe állottak a' kikötő hely előtt, de a' *Prufzszus* katonák se veztegeltek sokáig, hanem ők is *mingyárt* batteriákat készítettek a' tenger partyán. Ugy hallatik, hogy *Orosz* és *Dániai* hajók is mentenek volna oda.

Frantzia Ország.

Hogy *Bonaparie Lucien* a' *Pe* & *Ministerséget* másra bizta, és útját reméntelesüi és titkon *Mud*

vid felé vette, közönségesen tudva vagyon mindenek előtt. Tsak a' történet' okát szeretnék már tudni mindenek. Hogy kedve ellen tette le a' Ministerséget, egyenlően erősítte az Officialis levelek ugyan, hanem az e, ö-zönséges Újjságok; a' melyekben ilyen képpen beszéltetik elé ez az egeíz historia; —

„Már rég óta egyenletlenség uralkodik (igy fozollnak ezek) *Lucian Bonaparte* és az Első Konsul *Bonaparte* között. Eleitől fogva gyanusággal viseltetni láttszott az Első Konsul, az ötséhez *Lucianhoz*; melyért már még Egyiptomba való indulásakor is az akkori Direktor *Merlin*' különös szemüze alá bizta vólt őtet *Lucian Bonaparte*; sok dolgot csinált ön'kénye tzerént, a' báltjának tettzése, és a' *Subordinátzió* (felsőbbtől való függés) ellen. Végezetre nevezetesen az ő Ministerségből való le tétetődését az a' *Vakárekírás* okozta, a' melyben az adatott elő, hogy: *César Cromwell, Monk*, és az Első Konsul *Bonaparte* kö ö, találtak e' némely hasonlatosságok, 's ha találtak mik légyenek azok? és megmutatódik, hogy *César* légyen az, a' kinek tselekedeteivel az Első Konsul' tselekedetei leg inkább meg egyeznek: melyre nézve javasóltatik *Frantzia* országnak, hogy adja által a' *Bonaparte Háznak* örökösön az országlást. A' mellyel oda czélorott vólna *Lucian Bonaparte*, hogy az Első Konsulnak maradéka nem lévén, mint nagyobb testvére, réa, és utánna az ő gyermekeire fogna majd maradni az országlás, 's több e' félek, mint ezt már máfyszór bővebben írtuk. — „Mikor a' mostani Belső Minister *Chaptal*, a' Konsulok' rendeléséből *Lucian Bonaparte*hoz ment vólna, hogy a' Ministerséget ő tőlle által vegye, *Lucian* nem akart engedelmeskedni, és tsaka' *Külső* Ministernek *Talleyrand*nak szavaira, a' ki az ő engedetlenségéből származható rosz következéseiket szemel elibe terjesztette, indítottott fel vége-

zetre a' Ministeri Cancelláriához tartozó készületeknek átadásokra.

A' Párisi levelek szerint az Anglusok már most a' Portugalliai hadi hajók' védelme alatt Amérikáhol Lisabonba érkező kereskedő hajókat is, megkértették matatóni (vizgálni), az óta, hogy ezekben vették, hogy Amérikából sok Spanyol pénz érkezik Portugallus zászlók alatt Európába.

Egy Frantzia közönséges lévelben megjegyzésre méltó leírás olvastatik a' Frantzia országai Finántziának a' 13 dik Brumairtól (a' Konsularis országlás formának kezdetétől) fogva mostanig való folytatásáról. Megczáfólhatatlan kútfőkből megbizonyittatik, hogy a' mostani Országglószék 200 millió Livráknál (valami 83, vagy legfeljebb 90 millió Forintoknál) többet elzandó alatt bé nem veszen: a' mely summából a' polgári igazgatásra megkivántató valami 60 millió Livrákból álló költség levonattatván, a' Frantzia fegyveres seregeknek számokra csak 140 millió Livrák marának. Az után azt a' fontos kérdést fejt meg fundamentomos megjegyzések által az író, hogy: ily tsekély fededelem kútfő mellett is, miként és honnét telhetik még ily kiátemérdek Frantzia fegyveres népnek kivántató véghetetlen költség? Megmútatja a' régi Romai Historiából, hogy ez vagy amaz Státus, csak tsupa fegyveres ereje által, ha semmi belső böldegység' kútfőjeinek jelenlétével nem birhat is, a' hatalomnak nagy pontjára hághat, és az által minden egyéb tekintetekben való gyengeségeit kútfőpótolhatja. —

„Ezt az igazságot (igy folytatja beszédgyit az író) kételkedésen kívül valóvá tette mostan ujjanton a' közelébb lefolyt Konsuli elzandó. Ez, egy második tapasztalást terjesztett szemeink eleibe, a' mely az elsőnél, t. i. a' Romai időbélinél, sokkal fontosabb és szélesebb ki-terjedésű. Példát mutatott arra, hogy egy Státus, hamind

azokat a' dolgokat, a' melyek eddig a' politikai független fenn állhatásra elkerülhetetlenül szükséges feltételeknek lenni tartattak, a' lábai alá tapod is, és mindent, a' mi különben ötet tulajdon veszedelmére vezethetné, vakmerően elkövetni bátorkodik: egy darab idő alatt csakugyan mind ezek mellett is fenn-állhat. Mikor már a' maga jövedelmeit erőszakos eszközök által nem nevelheti; mikor már semmi revoluzziós erőszakok által újabb legedelem kút-főket nem nyithat is: még akkor is vagyon a' tarogjába egy segítő eszköze, t. i. költségeinek kevesítése, még pedig annak oly módon való kevesítése, a' mely a' dolgoknak rendes folyamata között telyes lehetetlenség volna. Midőn már valamely Státusban az erőszak és igallágtalanság a' leg nagyobb grádirra eljutottak, az után nagy háládatossággal fogadtatik csak valamely újabb tsapásnak elmulasztódása is, s minden rendelkezések fejek halytódnak. A' Directoriumnak csak egy penna-vonásába került vólt, az egész Státus' régi adósságát egy harmad részszel lejjebb szállítani; ha tettszett volna azt egészfzen el-törteni, ki tett volna gátat eleibe? Az igazat ki-mondván, Frantzia országban, tsupán a' hatalommal bírók' játékává vált a' Finantziával való bánás, és ki tsudálkozhatna már most azonn, ha azt látná, hogy holnap vagy holnapután egy végzés jön ki, a' mely által minden további ceremonia nélkül a' Státus költségei csak 100 vagy 150 millió Livrákra határozatnak. —

„Hanem, triumphusnak vagy örvendezésnek okául szolgálhat e' (ilyen következt hoz-ki végezetre előre botsatott szavaiból az író) ez a' rettenes tapasztalás? Nem erőssithetik ezt a' revoluzciónak leg nyilvánosságosabb barátjai is. Midőn ök azt a' vezélyt, a' melyben Frantzia ország fetreng, a' revoluzziótól el-válhatatlannak erőssítik lenni: akkor is csak ugyan megvallják azt, hogy az, vezély légyen. Midőn ök a' magok Stá-

tussoknak kívülről mint egy ujja-születettnék és meg fényesedettnek lenni látszó formájában gyönyörkednek: akkor is érzik azt, hogy az ő igen drágánn vásárolt nagyságok, nem tétetődhetik követésnek példájává. Soha sem mehetnek ők annak erőssitére, hogy az, a' mi Frantzia országban a' közönséges rontásnak és bontásnak zürzavarjából ki felytődött, valaha plánum szerént véghez vitetődkeffen; soha sem erőssithetik ők azt, hogy a' minden fundamentomról való lemondás, fundamentomúl fel vétetődheffék —

„Egyéb aránt, még nintsen külömben is vége az egész számadásnak. A' győzedelmektől való meg-részegülés nem fog örökkétig tartani: az el-múltakra való józan vízfizá emlékezés, még éppen ellenkező érzékenységeket és gondolatokat gerjeszthet. Ha tsakugyan azt meg mutatná valaha a' tapasztalás, a' mit mi még most a' legnagyobb és leg vakmerőbb állhatatossággal lehetlenségnek ienni kéntelenítettünk erőlliteni, t, i. hogy az a' természettel ellenkező állapotja a' Státusnak, a' mely szerént abban egy temérdek fegyveres erő, a' nemzeti belső tehetséghez alkalmaztatott leg kisebb mérték nélkül, nem tsak egy ideig fenn állhasson, hanem még tartóssá is válhasson: ekkör és tsak ekkör fog el-jönni az ideje, hogy a' múltakat el takerjük; ekkör és tsak ekkör hányhatjuk és vethetyük a' szemét dombra a' Státus Gazdálkodás Léli fundamentomainkat, Finantz-Theoriáinkat, és politikai böltselkedéseinket; és tsak ekkör bizhatjuk a' világonn való orizáglát egy leg vakmerőbb bátorra. Addig, pedig tartasuk a' regulához magunkát, és higgyük el azt, hogy a' belső erő' meg bomlott egyenlő tontjának, Frantzia országba is vízfizá kell előbb vagy később állitódni; a' mely is tsak egyedül való fundamentoma lehet az Europai Státuson között szükséges képpen meg kívántató kötésnek fenn-állhatására.

Nagy Britannia.

Parlamentalis Dolgok.

Az Alsó Háznak 20-ik Novembeti gyűlésében nagyon meg támadta az Antiministerialis résznek egyik nevezetes tagja *Sheridan* a' ministereket, 's így szólott: „A' minémü álhatatosságot mutatnak a' ministerek, a' Francziák ellen való háborúnak folytatásában, éppen olly álhatatossan kívánom én is azt, hogy terjesszék a' Parlamentum eleibe azokat; a' mellyeket frigyeseinkel e' tárgy eránt végzettek. A' mit szóllok, és sürgetek, nem mivellem, személyes indulathból. Tagadhatatlan dolog, hogy a' mi expeditióink szerentséltlenek voltak, és bersületünkkel ellenkeztek. — A' *Ferrol*i és *Kádix*i próba tételek, nem különben az *El Arisi* alkunak fel bontása, olly történetek a' mellyek a' nemzet bersülletének; és a' Britannia' characternek kissebségére izolgnak. Azért is világosan azt kívánom, hogy vizsgáltsanak meg ezek a' tárgyak, reményilem is, hogy valaha úgy fog a' dolog lenni. Most pedig minden figyelmeteliséget a' Francia Kormányfűkekkel való levelezésre függesztém, mellyben nints egyéb vége a' ministerek' czélozásaiknak, hanem hogy az által magokat meg igazithassák. Ugy de tudósították e' a' Parlamentumot azokról, a' mellyek az ő hatalmokban voltak, és a' melyekből az ő indulatjuk ki tündökölne. Ők ugyan azt mondják, és azzal kérkeenek, hogy minden békefféges alkudozasokban egyenes útat követtek. A' Lillei Congressus el-kezdésekor is ezekkel diszekedtek, és még is tele toro kal kaczagtak annak félbe lett szakadásán. Hogy, nem tiszta szívvvel kívánták légyen a' békefféget, abból ki tetzik, hogy egélzien meg vetették a' *Bonaparte* ajánlásait. Adták e' a' békeffégre való hajlandóságoknak, az utolsó alkudozasban próbáit, tudniillik olyan próbáit, a' mellyeknek egyenes völ-

zckrói a' másként is gyanakodó Francia Kormányfők meg győződhetett volna. Vagy talán csak tettetésből fogtak az alkudozáshoz? Ez ám az, a' mit kérdésbe lehet tenni? Erről kívánok világosan tudósítani. Arra való nézve kérettesék meg Ő Királyi Felsége alázatosan, hogy közölteffe velünk azokat a' dolgokat, a' mellyek a' *Marengói* ütközet után a' két hadakozó fél között történtek, és azokat a' levelezéseket is, a' a' mellyeket a' Bécsi Császári Kir. és a' mi ministerjeink egymás közt tartottak; sőt végtére még azokat a' parantsolatokat és rendeléseket is, mellyek Egyiptomra nézve Sir *Sidney Smith-nek*, és Lord *Keithnak* küldettek.

Mind ezekre *Pitt* minifter így szóllott: A' fontos irásoknak másokkal való közöltetésekre nem hajlandók a' minifterek. Bár jobban megfontolta volna az én ellenkezöm, a' jelenvaló környülállásokat, és az illy közönségeslé tételnek szempillantatait. Mi most a' haza' felettébb süjtölő szükségének meg enyhítésére vagyunk kötelesek. Ezzel a' szologgal kell leg inkább tisztelnünk, és minden egyéb háfzon nélkül való dolgokat el mellőznünk. Kevés idővel ennekelötte azt sugallotta az én ellenkezömnek a' jó lélek, hogy mindeneknek elötte a' felettébb való drágaságnak el háritásáról kellene szorgalmatoskodnunk, és önnön maga is azt ígerte, hogy maga is elő menetelesíteni kívánnya ebbéli igyekezettünket. Hát el értük e' már ezt a' véget? Még most is ez minékünk a' leg főbb tárgyunk, és még is más dolgokkal áll elő, és azt a' fontos munkát, a' mellynek elő mozdítására maga magát le kötelezte, félbe szakasztani igyekszik. Artatlanságomnak meg mutatására magam is ezt kívánám, de most más szorgalmazatosabb dolog vonnya figyelmetellégemet magára."

„Két tárgyai vagynak az én ellenkezöm' kívánásának, úgymint az Egyiptomnak jelenvaló környülállásait magok foglaló irások, és a'

mi szövetségeseinkel való levelezéseink. Amarról egy szót sem szóllok többé; arról már eléggé vetélkedtünk egymással, 's meg vetettük a' kívánságát. Erről azt mondom, hogy a' mióta *Bonaparte* Franciaország' kormányát kezére vette, legkisebb hajlandósága sem a' Bécsi udvarnak, a' vele való magános békesség szerzésre. A' *Marengói* ütközetnek napjától fogva, a' melly Európának szerentséjét végképen meghatározhatta volna, de szerentsétlenül ment végbe, azon *criticus* naptól fogva, mainapiglan, a' 4 ik Novemberi *Hamburgi* postával Bétsből jött irásoknak vételekig, álhatatossan, egyenesen, világosan arra kötelezi magát *Ausria*, hogy semmi magános békességet nem fog *N. Britannia* nélkül, az ellenséggel csinálni. Már olly álhatatos fog e' ennekutánna is lenni, arról egyedül a' jövő idő, a' melly az én hatalmamban nintsen, taníthat meg minket. Hát ugyan, közönségesekké tehetjük e' az illy környüállások közt a' levelezéseket? Lehetetlen dolog, annyival inkább, mivel az illy levelezések csak ideig óráig reánk bízott dolgok. Lehetetlen, hogy másokkal is közöllyem azokat, ámbár tökéletessen a' magam meg igazítására szolgálának is. — Az Egyiptomi irásokra nézve, csak azt jegyzem meg, hogy nem Egyiptom, hanem a' különös alkudozás akadályoztattya a' békességes alkudozást."

Sheridan ismét így szólott: Én nem vagyok imide amoda habozó ember, so esztendőktől fogva szüntelen egy principium mellett maradtam, mellyről tanúbizonyíthatnak a' jelenlévők. Ellenkezöm azt mondja, hogy azok a' *Correspondentiák*, csak ideig óráig reánk bízott dolgok volnának. A' ministerek azoknak velejét közönségesse tenni nem félnek, hát miért félnek azon irásokat velünk közleni. Bizonyosan kell minékünk azt tudnunk, hogy nem vesztetjük e' el héjában kintseinket, bizonyosokká kell minékünk arról lenni, hogy a' Bécsi udvar

nem fog magános békességet az ellenséggel tenni?

Minekutánna a' hadakozásnak, és békefőges alkudozásnak tárgyairól eléggé vetélkedtek volna, az Angliában uralkodó élet' szükségéről való dolog fordult elő. *Albotts* javaslasából, meg fog az Angliában való népesség számláltatni, és a' fzerént intéztetődik az annak táplálására szükséges életnek bé fzerzése. *Angliának* népességét 11, *Irlandiáért* 5 millió lélekre tette, *Skotziáról* pedig azt mondotta, hogy 1755 ik esztendőől fogva, egy négyed részfel is meg szaporodott. A' népesség' tudására nézve az határozottatott meg, hogy minden pap adja bé irásban a' maga megyejebeli lakosoknak, és az 1764 ik esztendőől fogva fzületett és meg hóltembereknak a' számát. Továbbá az is el végeztetett, hogy a' *Parlamentalis* palotának meg bövitetések végett vétetődjenek meg a' szomszéd házak; végre, hogy azokra az Anglus zsóldba vétetődött seregekre tett költségek, a' mellyeknek 600,000 font sterlinget rendelt a' *Parlamentum*, terjesztetődjenek eleibe.

* * *

A' napokban theátromban vólt *Lord Nelson* a' Királlyal együtt. Bé lépésekor a' sokaság' kívánságára az éneklő társaság egy énekét kezdett fúni, a' melyben ezen nagy tengeri vezérnek dítső tselekedéi számláltatnak elő. El nem tsendesedett a' tapsolás és örvendező lárma, míg másodíkszor is el nem kezdődött az ének. Az utolsó verselőtt ez a' szó fordulván elő: *békesség*, mikor erre a' szóra intottak az énekesek, már ekkör oly tapsolás és örvendező kiabálás töltötte-el a' theátromot mind két izben, hogy az éneknek következő verséből egy szót is lehetetlen vólt többé hallani.

London, 25. Nov. — „

Innét nem fog már most a' *Lünevillei* Congressre egy Követ is küldödni. Ha *Austria* is állandóul tsak annyi hajlandóságot fog a' magános megbékélésre mutatni, mint Nagy Britania: ugy nem fog a' békeffég egy hamarjában lábra állani.

Itt nem hiszik azt a' hírt, hogy a' *Bresti* kikötőhelyből 7 Linea hajóknak vedelme alatt sok szállító hajók ki-eveztenek volna, és számos Frantzia katonasággal *St. Domingo* szigete felé sietnének, mivelhogy a' mi *Brest* előtt álló hajóink ezen Francia expedíziórol semmit nem emlékeztek még eddig. Éppen ilyen fuudamentom nélkül valónak lenni tartjuk mi azt is, hogy a' *Livornói* kikötőhelyben talált hajókat *el requirálván* a' Frantziák, azokkal is valamely expedízióra czéloznának, minthogy a' Lord *Keith* vezérlése alatt lévő hadi hajók közül néhányak szüntelenül a' *Livornói* kikötő hely' szálya előtt olálkodván, a' Frantziák útját kétség kívül elállanak.

A' Generál *Pulteney*' vezérlése alatt a' *Kadixi* expedíziónn jelen volt seregnek egy része már meg érkezett a' *Tágus* vize' torkához, hogy a' telés' kedviért a' Portugallus partokra ki szálljon. A' más része ezen seregnek, a' mely a' *Kadixi* expedízió után a' Gen. *Abercrombie*' vezérlése alatt Egyiptom felé szándékozott útját venni, a' minapi rettenetes tengeri szélveszek miatt nem boldogúlhatott ezen czélozásában, mivelhogy vitorláinak és vasmatkáinak nagy részét el vesztvén, már most Angliából várja el elébb a' szükséges kélzületeket. Az alatt rész szerént *Náltha* rész szerént *Minorca* szigeténn fog G. *Abercrombie* a' maga fegyveres népével tartozkodni.

Egy Anglus kereskedő hajós seregnek kellett volna közelébről a' *Newfoundlandi* öbölből Angliába visszafelé érkezni: hanem ezt is a' tengeren er vén a' közelébbi rettenetes szélvész, egélfizca

el-szélesztette: melyre nézve félni lehet, hogy sok kárt vallott; még eddig csak egytől-egy hajó jutott el belőle az Anglus partok mellé.

A '74 ágyus Marborough nevű Linea hajónak emberei, a' mely a' napokban a' Frantzia partok mellett el-sűjvedett, tsakugyan olyan szerentések voltak, hogy ki fogattattak, és életben maradtak.

London mellett igen meg kezdett nevedni az úton álló talvajok száma, annyira, hogy már még a' posta-szekeret is meg kezdik támadni. Így támadták meg közelébről három fegyveresek a' *Doveri* posta-szekeret, a' melynek gondviselőjét (Conductörjét) is, látván, hogy védelmezni akarja magát, agyon lötték. A' *Portsmouthi* posta-szekér hasonló módon prédáltatott fel öt úton-állók által.

Egy idő-óta az Arendások' tsürjeiknek gyulogatását is gyakorolni kezdték, 's még maig is folytatják külbömb külbömb *Angliai* vidékeken a' gonosz-tévők. — Sok rendbéli égetéssel fenyegetőző czédulátskák szélesztődtek el, a' melyek iránt jutalmak hirdettettek ki az Udvari Ujjságban, azoknak számokra, a' kik egy ilyen fenyegetőző czédulának szerzőjét ki-adják.

Magyar Ország.

Nyitrán Nov. 24-ik napján.

E' folyó hónap' 21-ikén, igen veszedelmes tűz támadván városunkban, minthogy nagy szél fűjt, egynéhány szempillantat alatt 30 házat meg emésztett. Kevésbe múlt, hogy a' Kegyes Szerzetbeli Papoknak residentiájok, és az a' mellett lévő Oskola is meg nem égtek. Ehez olly közel járt a' tűz, hogy már a' falait verte annak lángja. Az oda való Nemzeti Oskola egyik érdemes Tanítójának, úgymint *Hraló Ijvánnak* háza is, a' ki életének leg több idejét az ifjúság nevelésében és tanításában töltötte, a' földig égett, és mivel

Minden tehetségét azon hajlékára költötte, oly izgeny állapotra jutott azon szerentsétlenség miatt, hogy az oda való városi Tanátsnak tanúbizonyság levele szerént, méltónak itiltetik a' felebaráti szeretetből folyó segedelemre. másként tehetetlen el puszult hajlékának fel építésére.

A' Jászágón, Kunságon, és hajdú városokon fel állitatott, új Palatinalis lovas Regementnek 3-ik divisiója is ki indult már a' két elsőbb után, és e' most folyó hónapnak 7-ikén Budán egy kevéssé meg pihenvén, tovább Sopron felé folytatta azt útját. Atallyában igen szép és jó lovas legénységből áll, az alattok lévő lovak közt sinsz egy is ki vető.

Jobbitás.

A' leg közelebb költ Magyar Kurirban egy a' Szilágyságban történt meg-vezés jeleit mutatott beteg ember meg gyógyításáról vagyon tudosítás. Melly elő adásbái minthogy az Orvóllágok dosissa, vagy mértéke rettenetes veszedelmesen él-vágyon téveztve, úgy hogy ha valaki talám szerentsétlenségből, vagy történetből valakinek bé-találná adni: lehetetlen volna a' leg nagyobb kinok között ki nem múlni a' világból, annak a' ki bé-vette. Az emberiség kénszerite bennünket, hogy rolla minél előbb a' közönséget tudosítsuk. Nevezetesen a' köris-féreg (cantharis) porából, nem tizenkét gránt, mint a' Kurirban van, hanem egy két gránt kell érteni, és a' Bella donna extractumából a' huszon három grán helyet, két, három gránt kell érteni. Mind a' kettő ugyan, mind a' cantharis; mind a' Bella donna, ámbár a' Imérgek közzé számlálódik, mind-

azáltal még-is, az okos 'svigyázó Orvos kezében a' leg heroicumabb orvosságok közül való; úgy hogy már *Galenus* és ama híres Arabs Doctor *Avicenna* is, cantharistal gyógyítottak, és azolta is közönséges Orvosság. A' tudós Orvos *Báró Störk Úr* munkáiiban is, mellyet tsakugyan az ide való Pécsi Medicina Facultás hajdoni Dekánya, a' nagy hírű Doctor idősb Schosulan Úr adott-ki a' veszett kutya marásról, az Orvosságok közé fél vagyon a' *Cantharis* is tette, de véghetetlen vigyázással, és mind az említett, mind más Orvosok a' leg veszedelmesebb grádusfában is a' veszettségnek két, leg fellyebb egy gránt adtak a' cantharis porból, 's többet nem mertek adni, mert tudjuk, hogy ha a' cantharis féreg porát flastromban tsinalva a' tetűvel a' bőrre tészti az ember, melly mérges hólyagot kúsz, és melly mérges sebet hagy maga után, annyival inkább mit nem mivelne a' gyomor és eng. hártájával? úgy hogy mikor belől adnak, valana az említett Orvosok, azt a' kevés dosist is mindenkor elébb etzetben táztatták meg, úgy törvén meg a' cantharisban el rejtetett égő lugsónak érejét (valamint a' tormában lévő lugsó erejét is etzettel szokták közönségesen meg-törni, meg gyengíteni az etzetes tormában, mert különben ki ehetné meg a' tormát, 's etzettel meg ehettyük, melynek okát a' Khémikusok ertik) Hasonló vigyázatot kíván a' *Belladonna* is, úgy hogy sok levelek kívántatnának, ha mind azon szerentsétlen történeteket, 's kínos halálokat le-akarnók irni, mellyeket a' *Belladonna*val való élés okozta a' vigyázatlanabb, vagy tudatlanabb Orvosok kezében.